

پیش‌بینی ترس از صمیمیت و پرخاشگری پنهان براساس بهزیستی روان‌شناختی در زنان: نقش واسطه‌ای احساس گناه

دانشجوی دکتری مشاوره، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران
استادیار گروه مشاوره، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران
استادیار گروه مشاوره، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران

پروانه حمیدی کیان

مژگان نیکنام*

پانته‌آ جهانگیر

mojghannimnam@gmail.com

ایمیل نویسنده مسئول:

پذیرش: ۱۴۰۰/۰۶/۰۴

دریافت: ۱۴۰۰/۰۴/۱۷

فصلنامه علمی پژوهشی
خانواده‌درمانی کاربردی

شاپا (الکترونیکی) ۲۴۳۰-۲۷۱۷

<http://Aftj.ir>

دوره ۳ | شماره ۱ | پیاپی ۱۰ | ۷۲۴-۷۰۱

بهار ۱۴۰۱

نوع مقاله: پژوهشی

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با هدف پیش‌بینی پرخاشگری پنهان زناشویی و ترس از صمیمیت براساس بهزیستی روان‌شناختی با نقش واسطه‌ای احساس گناه در زنان بود. **روش:** روش پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی و از نظر روش گردآوری اطلاعات توصیفی با روش همبستگی بود. در پژوهش‌هایی که هدف، آزمودن مدل خاصی از پیش‌بینی بین متغیرهاست، از مدل معادلات ساختاری استفاده می‌شود. جامعه آماری پژوهش حاضر، شامل کلیه زوجین متأهل شاغل در سازمان صدا و سیما بود. در این پژوهش از روش نمونه‌گیری تصادفی چند مرحله‌ای استفاده و تعداد ۱۵۰ زن متأهل به صورت تصادفی ساده به عنوان نمونه انتخاب و به مقیاس بهزیستی روان‌شناختی ریف (۱۹۸۹)، ترس از صمیمیت دسکاتنر و تین (۱۹۹۱)، پرخاشگری ارتباطی پنهان نلسون و کارول (۲۰۰۶) و عاطفه خودآگاه تانجی، واگنر و گومز (۱۹۸۹) پاسخ دادند. برای تحلیل از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل مسیر استفاده شد. **یافته‌ها:** نتایج حاصل از تحلیل داده‌ها نشان داد که بهزیستی روان‌شناختی بر پرخاشگری پنهان ارتباطی ($P=0/035, \beta=-0/17$) و ترس از صمیمیت ($P=0/01, \beta=-0/26$) با میانجی‌گری احساس گناه ($P=0/026, \beta=-0/18$) تأثیر معناداری دارد؛ همچنین احساس گناه بر پرخاشگری پنهان ارتباطی ($P=0/002, \beta=0/24$) و ترس از صمیمیت ($P=0/042, \beta=0/15$) اثر مستقیم معناداری دارد. **نتیجه‌گیری:** با توجه به نتایج به دست آمده احساس گناه می‌تواند بین بهزیستی روان‌شناختی و پرخاشگری پنهان ارتباطی و ترس از صمیمیت در زنان متأهل نقش میانجی داشته باشد.

به این مقاله به شکل زیر استناد کنید:
درون متن:

(حمیدی کیان و همکاران، ۱۴۰۱)

در فهرست منابع:

حمیدی کیان، پروانه، نیکنام، مژگان، و جهانگیر، پانته‌آ. (۱۴۰۱). پیش‌بینی ترس از صمیمیت و پرخاشگری پنهان براساس بهزیستی روان‌شناختی در زنان: نقش واسطه‌ای احساس گناه. *خانواده‌درمانی کاربردی*. ۳(۱)، ۷۲۴-۷۰۱.

کلیدواژه‌ها: پرخاشگری پنهان، ترس از صمیمیت، بهزیستی روان‌شناختی، احساس گناه.

مقدمه

خانواده از ارکان عمده و نهادهای اصلی هر جامعه و یکی از طبیعی‌ترین گروه‌هایی است که می‌تواند نیازهای مادی، عاطفی، تکاملی و همچنین نیازهای معنوی انسان‌ها را برطرف نماید. این واحد اجتماعی مبدأ بروز عدالت انسانی و کانون صمیمانه‌ترین روابط و تعاملات بین فردی است (حمیدی‌کیان و همکاران، ۱۴۰۰). اهمیت خانواده به اندازه‌ای است که سلامت و بالندگی هر جامعه‌ای وابسته به سلامت و رشد خانواده‌های آن است. ازدواج به عنوان پدیده اجتماعی از اهمیت قابل ملاحظه‌ای برخوردار است و منبع بسیار مهمی از امنیت خاطر برای زنان و جایگاه مهمی برای احساس مسؤولیت بیشتر برای مردان است. بدیهی است این آرامش تنها در سایه تفاهم در روابط زناشویی و رضایت زوج‌ها از زندگی خویش حاصل می‌شود (رزن‌گران و همکاران، ۲۰۱۰). از آن جا که خانواده اولین هسته اجتماع و اساسی‌ترین بنیان جوامع است که با کارکردها و نقش‌های مختلفی که بر عهده دارد، نقش مهمی را در تنظیم زندگی اجتماعی انسان‌ها ایفا می‌کند (حمیدی‌کیان و همکاران، ۱۴۰۰). انسان اساساً نیازمند برقراری ارتباط با انسانهای دیگر است؛ ابتدا با اعضای خانواده اصلی، مادر، پدر، خواهران و برادران به عنوان خویشاوندان نزدیک رابطه برقرار می‌کند؛ سپس با ورود به جامعه در مدرسه، تیم‌های ورزشی، قوای نظامی، دانشگاه و غیره روابط عاطفی خود را گسترش می‌دهد و با افراد دیگر انواع دیگری از روابط را برقرار می‌کند؛ سپس از طریق ازدواج، رابطه‌ای دوطرفه با فردی از جنس دیگر برقرار می‌کند که به لحاظ ماهیت رابطه با تمام روابط او متفاوت است (بپرد، ۲۰۱۳). امروزه بیشتر زوج‌هایی که به مشاوره و درمان وارد می‌شوند، داشتن رابطه‌ای صمیمی و عاشقانه را به عنوان نگرانی اولیه خود مطرح می‌کنند. هر چند تعریف آنها از رابطه صمیمانه با هم متفاوت است و اغلب درباره عشقشان نسبت به هم و روش‌های صمیمی بودن دچار ابهام هستند، موضوع «صمیمیت»^۱ در قلب روابط تغذیه‌کننده و تقویت‌کننده از نظر عاطفی قرار دارد و با رابطه مثبت تر و رضایت بخش تر همبسته است (پراگر، ۲۰۰۹؛ هلر و وود، ۲۰۱۸).

مفهوم صمیمیت در مطالعات سال‌های اخیر به عنوان سازه‌ای مهم در پویایی‌های ارتباط زناشویی در نظر گرفته شده است (کونری، مگ‌گریث، ون‌روین، هاسگود، جانسون و فریتز، ۲۰۱۶؛ فریرا، ناریسیو و نووا، ۲۰۱۳؛ مدنیان، سیدمنصور و بین‌عمر، ۲۰۱۲؛ پاتریک و بکنیچ، ۲۰۰۹). صمیمیت، نیاز اصلی بشر است که از درون یکی از نیازهای اساسی بشر به نام نیاز به دلبستگی رشد می‌کند. نیاز به صمیمیت، نیاز به نزدیکی فیزیکی، پیوند و تماس با دیگر افراد را در بر می‌گیرد و یکی از ضرورت‌های تداوم، رضایتمندی و موفقیت ازدواج است (باگاروزی، ۲۰۱۳). پراگر (۲۰۰۹) تعاملات مربوط به صمیمیت زناشویی را در قالب سه نوع، شامل حمایت عاطفی^۲، ابراز توجه مثبت^۳ و تمایلات جنسی^۴ خلاصه کرد. او خودآشکارسازی، درگیری مثبت و درک متقابل را از ویژگی‌های روابط صمیمی دانست. در سال‌های بعد باگاروزی (۲۰۱۳) دانش، درک، پذیرش، همدلی و به رسمیت شناختن دیدگاه‌های منحصر به فرد نسبت به دنیا را فرایند مرکزی صمیمیت دانست و بر اساس تجربه سی ساله خود در تجربه بالینی با همسران، نه مؤلفه را برای

1. Intimacy
2. Emotional Support
3. Exoression of positive regard
4. Sexuality

نیاز به صمیمیت تعیین کرد که با یکدیگر رابطه دارد: صمیمیت هیجانی^۱ (نیاز به برقراری ارتباط و سهیم شدن در تمامی احساسات و هیجانات همسر، بیان راحت احساسات)، صمیمیت روانشناختی^۲ (نیاز به در میان گذاشتن ترس ها، نگرانی ها، تردیدها و تعارضات درونی با همسر)، صمیمیت عقلانی^۳ (نیاز به در میان گذاشتن عقاید افکار و باورهای خود با همدیگر)، صمیمیت جنسی^۴ (نیاز به در میان گذاشتن احساسات، تمایلات و خیال پردازی های جنسی و شهوانی با همسر و برانگیختن تمایلات جنسی)، صمیمیت جسمی (غیر جنسی)^۵ (نیاز به تماس جسمی با همسر به طوریکه مقدمه رابطه جنسی نباشد)، صمیمیت معنوی^۶ (نیاز به در میان گذاشتن احساسات، باورها و تجربه های معنوی، ارزشی و اخلاقی با همسر)، صمیمیت زیبایی شناختی^۷ (نیاز به در میان گذاشتن احساسات، ادراکات، افکار و تجربه مربوط به زیبایی شناسی با همسر)، صمیمیت اجتماعی و تفریحی^۸ (نیاز به انجام دادن فعالیت ها و تجربه های لذت بخش به طور مشترک با همسر) و صمیمیت زمانی^۹، (یعنی میزان وقتی که هر کدام از زوجین دوست دارند با هم صرف کنند). مؤلفه های نه گانه نیاز به صمیمیت از فردی به فرد دیگر متفاوت است (پراگر، ۲۰۰۹؛ ریس و فرنکس، ۲۰۱۵؛ رایف و سینگر، ۲۰۱۳؛ رودز و کیوسیک، ۲۰۱۲؛ رجبی، حیات بخش و تقی پور، ۱۳۹۴؛ زارع پور و آسوده، ۱۳۹۰؛ واعظی، خانبانی، توکلی و خامی، ۱۳۹۲)؛ لذا پژوهش در مورد صمیمیت زناشویی با توجه به اهمیت آن در سلامت و بهزیستی روانشناختی زوجین بیش از پیش ضروری به نظر می رسد. نظری، اعتمادی و عابدی (۱۳۹۸) در پژوهشی دریافته اند که آموزش مهارت های ارتباطی در رویکرد غنی سازی روابط زوجین به شیوه اولسون توانسته است بر ارتقای صمیمیت زناشویی زوجین شاغل در شهر فارس اثر بخش باشد.

از این رو، پژوهش ها نشان داد که خانواده اگر بر پایه احترام، اعتماد، تفاهم و همدلی شکل بگیرد و استمرار یابد، زمینه رشد و بالندگی اعضا را فراهم می کند؛ از مهمترین مسائل مد نظر مشاوران خانواده و ازدواج تدوین الگوهایی برای بررسی عوامل مؤثر بر کیفیت زناشویی و ایجاد سازگاری و تفاهم در زوجین است که هم کارکرد پیشگیرانه برای حفظ اساس خانواده دارد و هم در درمان مشکلات ارتباطی مفید است (حمیدی کیان و همکاران، ۱۴۰۰). تحقیقات نشان می دهد که خشونت و پرخاشگری (رنشاو، بلایس و اسمیت، ۲۰۱۰؛ کارتیس، اپستاین و ویلر، ۲۰۱۵) و سبک دلبستگی (زارع، غباری بناب، شمس نطنزی و صادق خانی، ۱۳۹۲) از عواملی است که بر کیفیت تعاملات زوجین تأثیر می گذارد. به نظر می رسد که از بین عوامل مؤثر بر کیفیت روابط زناشویی، عامل خشونت و پرخاشگری بیشتر نیاز به بررسی دارد. با توجه به اینکه پرخاشگری هم به صورت واکنش آشکار همراه با درگیری فیزیکی یا لفظی بروز میکند (سمنیان و واسی، ۲۰۱۵؛ بالسی و سالا، ۲۰۱۵) و هم به صورت پنهان با مخفی کردن علائم ظاهری، در درون افراد

1. Emotional Intimacy
2. Psychological Intimacy
3. Intellectual Intimacy
4. Sexual Intimacy
5. Physical (nonsexual) Intimacy
6. Spiritual Intimacy
7. Aesthetic Intimacy
8. Social and Recreational Intimacy
9. Temporal Intimacy

شکل می‌گیرد (بنجامین، ۲۰۱۶)، بررسی هر دو جنبه آن ضروری به نظر می‌رسد. تحقیقات نشان می‌دهد رفتار پرخاشگرانه پنهان در روابط زناشویی، زمینه‌ای برای رشد و گسترش رفتارهای اجتماعی سازش نایافته و درک پایین از موقعیت‌های بین فردی و در نتیجه کمتر پذیرفته شدن نزد همسر است (پاراد و لیرکز، ۲۰۱۱). پرخاشگری ارتباطی به معنی تلاش برای آسیب رساندن به همسر از طریق اعمال نفوذ هدفمند و صدمه زدن به رابطه است (کریک و گرات پیتر، ۱۹۹۵؛ نقل از کرامر، وارد، ساپر، فیش‌بین، دوباس و لاوچ، ۲۰۱۵). پرخاشگری پنهان شامل کناره‌گیری عاطفی به این شکل است که فرد از ابراز محبت یا صمیمیت جنسی خودداری (کلیفورد، ۲۰۱۳) و به خراب کردن وجهه اجتماعی همسر از طریق بدگویی، شایعه پراکنی، در میان گذاشتن اطلاعات خصوصی وی با دیگران یا فراهم کردن امکان دخالت دیگران در جریان بحث‌ها و مشاجرات اقدام می‌کند (کارول و همکاران، ۲۰۱۰). معمولاً زنان عواطف خود را در ارتباطات غیرکلامی بهتر نشان می‌دهند و راحت‌تر غم، شادی و نفرت خود را بیان می‌کنند و بیشتر در موضع شکایت کردن هستند لیکن، مردان به لحاظ عاطفی خوددارترند و بیشتر کناره‌گیری عاطفی دارند (فرانکل، آممورا، جاکوبویتز و هازن، ۲۰۱۵). به عنوان نمونه، در پژوهشی مونتئولیوا (۲۰۱۲) نشان داده است که مردان با دل‌بستگی اجتنابی توجه منفی بیشتری به زنانشان در خصوص بیان احساساتشان نشان می‌دهند که این توجه منفی به نوعی می‌تواند، زمینه ساز بروز پرخاشگری در روابط زناشویی باشد. از دیگر متغیرهای مؤثر بر روابط بین فردی عاطفی زوجین، احساس گناه است. شرم و گناه نیز ممکن است مانند سایر عواطف منفی، از روابط اولیه به وجود آید (لیری، تاتی، آدامز، آلن و هانکوک، ۲۰۱۵) و طبق نظر جانگ (۲۰۰۵) شرم و گناه عوامل خطر ساز بالقوه در بروز پرخاشگری در روابط صمیمانه است. شرم نوعی خودارزیابی منفی و کلی است که با احساس درماندگی یا نوعی انفعال در اصلاح اشتباهات همراه است. به طور کلی، در تجربه شرم تمرکز بر خود است و فرد به دلیل ارتکاب خطا از خودش ارزیابی منفی دارد و خود را انسانی بد می‌پندارد. احساس شرم احساس دردناکی است که به دلیل از دست دادن احترام و حرمت خود نزد دیگران به دلیل رفتار نامناسب یا عدم شایستگی خود ایجاد می‌شود (حسین آبادی، ۱۳۹۰). احساس گناه احساسی منفی و آکنده از پشیمانی و احساس مسئولیت در قبال رفتار اشتباه است نه خود شخص (هارپر، ۲۰۱۱). دیرینگ، استوئیک و تانگنی (۲۰۰۵) عقیده دارند که این هیجان‌ها بسیار شبیه‌اند، اما بر اساس ویژگی‌های خاصی از کدیگر متمایز می‌شوند. شرم مستلزم ارزیابی منفی خود است، درحالی‌که گناه ارزیابی منفی رفتار فرد توسط خود اوست (بسر و پرل، ۲۰۰۶؛ هارپر، ۲۰۱۱). در پژوهشی مشابه، کلیفورد (۲۰۱۳) نشان داد که شرم به عنوان متغیر تعدیل‌گر در رابطه بین سبک دل‌بستگی و پرخاشگری ارتباطی پنهان نقش دارد.

در کل می‌توان گفت، محیط خانواده، جامعه‌ای محدود است و کنش و واکنش‌های میان اعضاء تأثیر به‌سزایی در بهزیستی روانشناختی دارد (کاظمی و همکاران، ۱۳۹۴). در دهه گذشته ریف و سینگر (۱۹۹۸) نظریه بهزیستی روانشناختی را ارائه کردند. بر اساس الگوی ریف بهزیستی روانشناختی از شش عامل تشکیل می‌شود: پذیرش خود (داشتن نگرش مثبت به خود)، رابطه مثبت با دیگران (برقراری روابط گرم و صمیمی با دیگران و توانایی همدلی)، خودمختاری (احساس استقلال و توانایی ایستادگی در مقابل فشارهای اجتماعی)، زندگی هدفمند (داشتن معنا هدف در زندگی و دادن به آن)، رشد شخصی (احساس

رشد مستمر) و تسلط بر محیط (توانایی فرد در مدیریت محیط) (سلیگمن، ۲۰۱۱؛ ۲۰۱۵). احساس بهزیستی دارای مؤلفه‌های عاطفی و هم مؤلفه‌های شناختی است. زوجین آزار دیده با احساس بهزیستی بالا به طور عمده‌ای هیجانات مثبت را تجربه می‌کنند و از حوادث و وقایع پیرامون خودارزیابی مثبتی دارند، درحالی‌که زوجین با احساس بهزیستی پایین حوادث و موقعیت زندگیشان را نامطلوب ارزیابی میکنند و بیشتر هیجانات منفی نظیر؛ اضطراب، افسردگی و خشم را تجربه میکنند (روپک و سلیگمن، ۲۰۱۵). بهزیستی روانشناختی احساس عینی از خشنودی رضایت و لذت تجربه شده زن و مرد با توجه به تمام جنبه‌های رابطه زناشویی است. بهزیستی روانشناختی به عنوان یکی از مهمترین مؤلفه‌های ثبات عاطفی زوجین است (گالا و داوکورت، ۲۰۱۵). مطالعات نشان داده اند که یک ازدواج ناموفق و طلاق که ویژگی‌های آن شامل خشم، استرس و ناسازگاری است، تاثیراتی منفی بر بهزیستی روان‌شناختی دارد، به طوری که افرادی که ازدواج موفق داشته‌اند بهزیستی روان‌شناختی بیشتری نسبت به کسانی که ازدواج نکرده اند یا طلاق گرفته‌اند یا بیوه اند دارند (پاگنینی و همکاران، ۲۰۱۵). خزاعی و همکاران (۱۳۹۷) نیز در پژوهشی به مطالعه رابطه سبک‌های دلبستگی و پرخاشگری ارتباطی پنهانی زناشویی با میانجیگری عاطفه خودآگاه (احساس شرم و گناه) پرداختند؛ بررسی مدل مفهومی این پژوهش نشان داد احساس شرم و گناه در رابطه سبک دلبستگی اضطرابی و سازه‌های پرخاشگری پنهان (کناره گیری عاطفی و خراب کردن وجهه ی اجتماعی) نقش میانجیگری معناداری دارد. بنابراین، با توجه به اینکه پرخاشگری پنهان زناشویی و ترس از صمیمیت عامل بسیاری از صدمات جسمی، ناخوشی‌های روانی و پیامدهای نامطلوب زناشویی محسوب می‌شود و پژوهش‌های چندانی در مورد آن صورت نگرفته و همچنین با توجه به عدم هرگونه پژوهش در خصوص پیش بینی پرخاشگری پنهان زناشویی و ترس از صمیمیت براساس بهزیستی روان شناختی با نقش واسطه‌ای احساس گناه در زنان متاهل این پژوهش در صدد است سؤال زیر پاسخ دهد:

۱- آیا پرخاشگری پنهان زناشویی و ترس از صمیمیت براساس بهزیستی روان شناختی با نقش واسطه‌ای احساس گناه در زنان متاهل قابل پیش بینی است؟

روش پژوهش

با توجه به آنکه هدف این پژوهش پیش بینی پرخاشگری پنهان زناشویی و ترس از صمیمیت بر اساس بهزیستی روان شناختی در زنان متاهل با نقش میانجیگری احساس گناه بود، روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی مبتنی بر روش مدل‌یابی معادلات ساختاری انجام شد. جامعه پژوهش حاضر زنان متاهل شاغل در سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران شهر تهران در سال ۱۳۹۸ بودند. در این پژوهش از روش نمونه گیری تصادفی چند مرحله‌ای استفاده شد که در ابتدا، محقق پس از بررسی اولیه و ورود به قسمت‌های مختلف این ارگان از بین کلیه اداره کل‌های سازمان صدا و سیما، ۵ اداره کل را انتخاب و از هر اداره کل، به صورت تصادفی سه واحد اداری را انتخاب و تعداد ۱۵۰ نفر از زنان متاهل به صورت تصادفی ساده جهت شرکت در این پژوهش انتخاب شد ملاکهای ورود پژوهش برای شرکت در این پژوهش داشتن تحصیلات حداقل دیپلم، رضایت آگاهانه و تاهل و علاقه به شرکت در این پژوهش و ملاکهای خروج شامل داشتن اختلال روانی، عدم علاقه مندی به شرکت در تحقیق، تحصیلات زیر دیپلم، مجرد بودن و مخدوش

بودن پرسشنامه‌ها بود. برای تحلیل داده‌های توصیفی و استنباطی این پژوهش از آخرین ورژن نرم افزار SPSS و لیزرل ورژن ۸٫۵ با استفاده از تحلیل مسیر توسط برنامه AMOS اثرات مستقیم و غیرمستقیم ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های مقابله بر رضایت از زندگی بدست آمد و داده‌ها به صورت ماتریس‌های کوواریانس یا همبستگی درآمده و یک مجموعه معادلات رگرسیون بین متغیرها تدوین شد. از تحلیل مسیر برای ارزیابی مدل فرضی استفاده گردید.

ابزار پژوهش

۱. **مقیاس بهزیستی روان شناختی**^۱: این پرسشنامه ۱۸ سوال داشته و هدف آن ارزیابی و بررسی بهزیستی روان شناختی از ابعاد مختلف (استقلال، تسلط بر محیط، رشد شخصی، ارتباط مثبت با دیگران، هدفمندی در زندگی، پذیرش خود) می‌باشد. این پرسشنامه دارای ۶ بعد (استقلال، تسلط بر محیط، رشد شخصی، ارتباط مثبت با دیگران، هدفمندی در زندگی و پذیرش خود) می‌باشد. ریف به منظور هنجاریابی مقیاس بهزیستی روان شناختی این آزمون را بر روی نمونه‌ای ۳۲۱ نفری اجرا کرد. وی ضریب همسانی زیرمقیاس‌های این پرسشنامه را بدین شرح گزارش کرده است: خودمختاری ۰٫۷۶، تسلط بر محیط ۰٫۹۰، رشد فردی ۰٫۸۷، ارتباط مثبت با دیگران ۰٫۹۱، زندگی هدفمند ۰٫۹۰ و پذیرش خود ۰٫۹۳، پایایی حاصل از روش بازآزمایی زیرمقیاس‌ها نیز در یک نمونه ۱۱۷ نفری و در فاصله ۶ هفته بین ۰٫۸۱ تا ۰٫۸۵ بوده است. بیانی و همکاران (۱۳۸۷) به منظور هنجاریابی مقیاس بهزیستی روان شناختی در ایران را بر روی نمونه‌ای متشکل از ۱۴۵ دانشجوی دانشگاه آزاد اسلامی واحد آزادشهر اجرا کردند. ضریب پایایی به روش بازآزمایی مقیاس بهزیستی روان شناختی ریف ۰٫۸۲ و خرده‌مقیاس‌های پذیرش خود، روابط مثبت با دیگران، خودمختاری، تسلط بر محیط، زندگی هدفمند و رشد شخصی به ترتیب ۰٫۷۱، ۰٫۷۷، ۰٫۷۸، ۰٫۷۰، ۰٫۷۷، ۰٫۷۸ به دست آمد که از نظر آماری معنادار بود. نتایج پژوهش‌های نف که با یک نمونه ۳۹۱ نفری از دانشجویان انجام داد، نشان داد که این پرسشنامه روایی و پایایی بالایی دارد. همسانی درونی این مقیاس از طریق ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شد که برای کل مقیاس ۰٫۹۲ و برای هر کدام از زیرمقیاس‌ها به ترتیب ۰٫۷۸ و ۰٫۷۷. همبستگی نسخه کوتاه مقیاس بهزیستی روان شناختی ریف با مقیاس اصلی از ۰٫۷ تا ۰٫۸۹ در نوسان بوده است (ریف و سینگر، ۲۰۰۶). همچنین آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه در پژوهش حاضر ۰٫۸۹ به دست آمد. در پژوهش خانجانی و همکاران (۱۳۹۳) نتایج تحلیل عاملی تاییدی تک گروهی نشان داد که در کل نمونه و در دو جنس، الگوی شش عاملی این مقیاس (پذیرش خود، تسلط محیطی، رابطه ی مثبت با دیگران، داشتن هدف در زندگی، رشد شخصی و استقلال) از برازش خوبی برخوردار است. همسانی درونی این مقیاس با استفاده از آلفای کرونباخ در ۶ عامل پذیرش خود، تسلط محیطی، رابطه ی مثبت با دیگران، داشتن هدف در زندگی، رشد شخصی و استقلال به ترتیب برابر با ۰٫۵۱، ۰٫۷۶، ۰٫۷۵، ۰٫۵۲، ۰٫۷۳، ۰٫۷۲ و برای کل مقیاس ۰٫۷۱ بدست آمد.

۲. **پرسشنامه ترس از صمیمیت**^۲: این مقیاس خودگزارشی ۳۵ گویه‌ای توسط دسکاتر و تلن، (۱۹۹۱)، ساخته شد. از آزمودنی‌ها خواسته می‌شود درحالی‌که تصور می‌کنند در یک رابطه نزدیک قرار دارند، به

1. Psychological well-being scale

2. Fear of Intimacy Scale

تکمیل پرسشنامه بپردازند و هر یک از ۳۵ گویه را روی مقیاسی ۵ درجه‌ای از ۱= به هیچ وجه توصیف‌کننده من نیست تا ۵= کاملاً توصیف‌کننده من است؛ درجه‌بندی کنند (فلاح‌زاده، ثنایی ذاکر و فرزاد، ۱۳۹۱). افرادی که در این مقیاس نمره بالا می‌گیرند، مشکلات متعددی در زمینه صمیمیت دارند. برای تعیین پایایی و روایی این مقیاس نتایج مطالعه دسکاتر و تلن (۱۹۹۱) نشان داد که ترس از صمیمیت از همسانی درونی بالا با آلفای کرونباخ = ۰/۹۳ و پایایی بازآزمایی بالا = ۰/۸۹ برخوردار است. به‌علاوه تحلیل عاملی این آزمون نشان داد که تنها یک عامل که ۳۳/۴ درصد واریانس را برآورد می‌کند در مقیاس غالب است که حاکی از روایی سازه این مقیاس به‌عنوان آزمونی است که ماهیتاً تک بعدی است. این مقیاس در جامعه ایرانی، توسط فلاح‌زاده و همکاران (۱۳۹۱) هنجار و روایی و پایایی آن بررسی شده است که همسانی درونی برای کل مقیاس برابر با ۰/۸۳، برای عامل ۱ سؤال‌های ۱ تا ۳۰ برابر با ۰/۸۱ و برای عامل ۲ سؤال‌های ۳۱ تا ۳۵ برابر با ۰/۷۹ و ضریب اعتبار بازآزمایی کل مقیاس برابر با ۰/۹۲ و برای عامل‌های فرعی ۱ و ۲ به‌ترتیب برابر با ۰/۸۷ و ۰/۸۵ به‌دست آمد. در پژوهش پناهی، کاظم جمارانی، عنایت‌پور و رستمی (۱۳۹۶) ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۵ به‌دست آمد.

۳. مقیاس پرخاشگری ارتباطی پنهان. مقیاس پرخاشگری ارتباطی پنهان توسط نلسون و کارول (۲۰۰۶) به منظور سنجش کناره‌گیری عاطفی و خراب کردن وجهه اجتماعی در روابط زوجین ساخته شده است. مقیاس پرخاشگری ارتباطی پنهان دارای ۱۲ سؤال (هر زیر مقیاس از ۶ گویه) است. خرده مقیاس کناره‌گیری عاطفی شامل سؤالات ۱ تا ۶ و خرده مقیاس خراب کردن وجهه اجتماعی شامل سؤالات ۷ تا ۱۲ است. کارول و همکاران (۲۰۱۰) ضریب آلفای کرونباخ نمرات کناره‌گیری عاطفی را برای مردان (۰/۹۰) و برای همسران آن‌ها (۰/۸۶) و همچنین آلفای کرونباخ خراب کردن وجهه اجتماعی را برای شوهران (۰/۸۸) و برای همسران آن‌ها (۰/۹۰) گزارش کرد. منگ (۲۰۱۳) نیز نتایج مشابهی را برای اعتباریابی مقیاس پرخاشگری ارتباطی پنهان گزارش کرد. نتایج تحلیل عاملی تأییدی این پژوهش نیز روایی سازه نسخه اصلی پرسشنامه را نشان داده است. همچنین در پژوهش منگ ضریب آلفای کرونباخ برای خراب کردن وجهه اجتماعی و کناره‌گیری عاطفی به ترتیب ۰/۹۰ و ۰/۸۶ در مردان و ۰/۸۸ و ۰/۹۰ در زنان گزارش شده است. کرامر و همکاران (۲۰۱۵) نیز در پژوهش ضریب خود ضریب آلفای کرونباخ را برای کناره‌گیری عاطفی به ترتیب ۰/۸۴ و ۰/۷۹ در مردان و ۰/۸۲ و ۰/۸۴ در زنان گزارش کردند. از آنجایی که روایی و پایایی پرسشنامه پرخاشگری ارتباطی پنهان نلسون و کارول (۲۰۰۶) در ایران بررسی نشده بود، پس از ترجمه و تأیید این پرسشنامه، توسط ۴ تن از اساتید متخصص (رشته روانشناسی و مشاوره) روایی سازه آن با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی و تحلیل عاملی تأییدی و همچنین ضریب آلفای کرونباخ عامل‌ها، محاسبه گردید.

۴. آزمون عاطفه خودآگاه. تانجی و همکارانش این آزمون را در سال ۱۹۸۹ ساختند. آزمون عاطفه خودآگاه یک ابزار خودسنجی و مداد کاغذی است که ۱۶ موقعیت (سناریو) شرایط زندگی روزمره را به آزمودنی ارائه می‌کند ۱۱ وضعیت آن از نظر اجتماعی دارای ارزش مثبت و ۵ وضعیت آن دارای ارزش

1. Covert Relational Aggression Scale
2. Test Of Self-Conscious Affect-2(PFQ-2)

منفی است و پاسخ‌دهندگان پاسخ‌های هیجانی و رفتاری خویش و احتمال پاسخ خود به آن‌ها رتبه می‌دهند. در این پرسشنامه علاوه بر عاطفه خودآگاه، خرده مقیاس‌های صفت شرم و گناه زوجها مورد بررسی قرار گرفت. تمام سؤالات به صورت مستقیم نمره‌گذاری می‌شوند. آزمودنی پاسخ‌های خود را به صورت لیکرت ۵ درجه‌ای رتبه می‌دهند که دامنه آن‌ها از ۱ به معنی (احتمال ندارد یا هرگز) تا ۵ به معنی (به احتمال زیاد) است. در پژوهش فرگوسن و ایری (۲۰۰۱) که بر روی ۱۳۲ دانشجوی مقطع کارشناسی صورت گرفت، ضریب آلفای کرونباخ برای مقیاس شرم ۰/۸۱ و برای احساس گناه ۰/۷۸ گزارش شده است. تانجی و همکاران (۱۹۸۹) روایی سازه دو مقیاس شرم و گناه را در حد مناسب گزارش کردند، همچنین تانجی دیرینگ در سال (۲۰۰۲) اظهار می‌دارند که پایایی این آزمون بر روی سه نمونه دانشجوی مختلف، حاکی از آن است که آلفای کرونباخ خرده مقیاس مستعد بودن به صفت شرم ۰/۷۶ تا ۰/۸۸ و خرده مقیاس مستعد بودن به صفت گناه ۰/۷۰ تا ۰/۸۳ است. پایایی و اعتبار این آزمون در ایران توسط انوشه‌ای، پورشهریاری و ثنایی (۱۳۸۵) به دست آمده است. در پژوهش زارعی، فرحبخش و اسماعیلی (۱۳۹۰) نیز ضریب آلفای کرونباخ برای مقیاس‌های شرم و گناه به ترتیب ۰/۸۰ و ۰/۸۲ به دست آمد.

شیوه اجرا. پس از اخذ برگه معرفی‌نامه از دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن به سازمان صدا و سیما مراجعه و جهت دریافت مجوز، اطلاعات اولیه برای اجرای پژوهش به رئیس سازمان توضیحاتی ارائه و مجوز اجرای پژوهش گرفته شد. پس از مشخص شدن تعداد جامعه آماری پژوهش و حجم نمونه، نسبت به انتخاب نمونه‌های پژوهش اقدام و پس از آن به شرکت کنندگان در پژوهش در مورد شرایط شرکت در پژوهش و اصول اخلاقی نظیر رضایت آگاهانه، رازداری و محرمانه ماندن اطلاعات شخصی توضیح داده شد. پس از آن پرسشنامه‌ها توسط شرکت‌کنندگان تکمیل و با توجه به پیچیدگی الگوی پژوهش از روش‌های واریانس محور الگوسازی معادلات ساختاری^۱ در دو بخش الگوی اندازه‌گیری و الگوی ساختاری استفاده و چون نقاط پرت و پرسشنامه مخدوش وجود نداشت؛ داده‌های ۱۵۰ زن شرکت‌کننده تحلیل شد.

یافته‌ها

زنان شرکت‌کنندگان در این پژوهش ۳۰ نفر (۲۰ درصد) در محدوده سنی ۳۰ تا ۳۵ سال، ۴۶ نفر (۳۱ درصد) در محدود سنی ۳۶ تا ۴۵ سال و ۷۴ نفر (۴۹ درصد) در محدوده سنی ۴۶ تا ۵۵ سال قرار داشتند؛ همچنین ۲۸ نفر (۱۹ درصد) با سابقه کاری کمتر از ۵ سال، ۱۰۴ نفر (۶۹ درصد) با سابقه کاری ۵ تا ۱۰ سال و ۱۸ نفر (۱۲ درصد) با سابقه کاری بالای ۱۰ سال در این پژوهش شرکت کردند که از این بین ۱۷ نفر (۱۱ درصد) دارای تحصیلات فوق دیپلم، ۷۷ نفر (۵۲ درصد) دارای تحصیلات لیسانس و ۵۶ نفر (۳۷ درصد) دارای تحصیلات فوق لیسانس بودند.

جدول ۱. میانگین، انحراف معیار، چولگی و کشیدگی و ضریب تحمل و تورم واریانس

متغیر	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی	ضریب تحمل	تورم واریانس	دوربین واتسون
مره کل	۶۹/۴۰	۸/۸۴	۰/۲۲	-۰/۱۳	۰/۸۹	۱/۱۲	۱/۰۷
روانشناختی							
خرده مقیاس استقلال	۹/۸۱	۲/۵۶	-۰/۰۱	-۰/۷۵	۰/۵۸	۱/۸۹	
خرده مقیاس تسلط محیطی	۱۱/۰۲	۲/۶۹	-۰/۴۷	-۰/۴۲	۰/۲۵	۱/۷۹	
خرده مقیاس رابطه مثبت با دیگران	۱۲/۹۹	۲/۳۸	۰/۳۹	-۰/۴۲	۰/۲۶	۱/۰۷	۱/۷۷
خرده مقیاس داشتن هدف در زندگی	۱۱/۹۱	۳/۵۳	۰/۴۴	-۰/۹۹	۰/۳۲	۱/۷۹	
خرده مقیاس رشد شخصی	۱۱/۳۶	۲/۴۱	۰/۲۶	-۰/۹۱	۰/۳۵	۱/۶۶	
خرده مقیاس پذیرش خود	۱۲/۳۰	۲/۹۷	-۱/۱۷	۱/۳۱	۰/۳۷	۱/۵۰	
احساس گناه	۳۶/۸۱	۱۱/۰۶	-۰/۳۸	-۰/۵۳	۰/۷۴	۱/۰۳	۱/۶۲
ترس از صمیمیت	۲۹/۴۸	۷/۹۷	۰/۰۱	۰/۲۳	-	-	-
پرخاشگری ارتباطی پنهان	۲۰/۹۶	۶/۹۶	۰/۰۹	-۰/۵۴	-	-	-
خرده مقیاس کناره‌گیری عاطفی	۸/۵۱	۴/۲۷	۱/۱۳	۱/۳۱	-	-	-
خرده مقیاس خراب کردن وجه اجتماعی	۸۲/۶۸	۱۷/۴۶	-۰/۲۱	-۰/۸۳	-	-	-

جدول ۱ نشان می‌دهد که چولگی و کشیدگی بین ± 2 قرار دارند؛ بنابراین توزیع داده‌های متغیرهای پژوهش طبیعی است. مقدار دوربین واتسون در فاصله مجاز $1/5$ تا $2/5$ قرار دارد؛ بنابراین مفروضه عدم وجود همبستگی بین خطاها تأیید می‌شود و می‌توان از مدل معادلات ساختاری استفاده کرد. مقادیر ضریب تحمل و تورم واریانس نیز نشان داد از نبود همپوشی بین متغیرهای پیش‌بین دارد.

جدول ۲. نتایج ماتریس همبستگی بهزیستی روانشناختی، احساس گناه، پرخاشگری پنهان ارتباطی و

ترس از صمیمیت زنان متأهل

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۱. بهزیستی روانشناختی	۱										
۲. استقلال	۰/۴۰**	۱									
۳. تسلط محیطی	۰/۴۹**	۰/۶۰**	۱								
۴. رابطه مثبت با دیگران	۰/۵۶**	۰/۱۶*	۰/۱۹**	۱							
۵. داشتن هدف در زندگی	۰/۵۸**	۰/۱۹*	۰/۲۳**	۰/۲۳**	۱						
۶. رشد شخصی	۰/۳۲**	۰/۲۳**	۰/۱۵*	۰/۲۱**	۰/۲۷**	۱					
۷. پذیرش خود	۰/۶۴**	۰/۳۶**	۰/۴۳**	۰/۲۷**	۰/۱۴*	۰/۱۴*	۱				

۱	-۰/۱۶°	-۰/۳۰°	-۰/۱۸°	-۰/۱۹°	-۰/۲۰°	-۰/۳۹°	-۰/۱۸°	۱.۸ احساس گناه
۱	۰/۱۵°	-۰/۳۵°	-۰/۱۷°	-۰/۱۷°	-۰/۳۰°	-۰/۳۵°	-۰/۱۶°	۹. ترس از صمیمیت
۱	۰/۱۹°	۰/۱۳°	-۰/۱۷°	-۰/۳۷°	-۰/۱۹°	-۰/۱۸°	-۰/۴۱°	۱۰. کناره‌گیری عاطفی
۱	۰/۳۵°	۰/۳۴°	۰/۲۳°	-۰/۱۶°	-۰/۲۴°	-۰/۱۸°	-۰/۱۷°	۱۱. خراب کردن وجه اجتماعی
	-۰/۳۸°	۰/۸۴°	۰/۱۴°	۰/۲۴°	-۰/۱۶°	-۰/۳۱°	-۰/۱۶°	۱۲. پرخاشگری پنهان

نتایج ضرایب همبستگی نشان داد بین احساس گناه و ترس از صمیمیت با بهزیستی روانشناختی و مولفه‌های آن همبستگی منفی معناداری برقرار بود؛ همچنین بین پرخاشگری پنهان و دو مولفه کناره‌گیری عاطفی و خراب کردن وجه اجتماعی با بهزیستی روانشناختی و مولفه‌های آن همبستگی منفی معناداری برقرار بود. بین ترس از صمیمیت با احساس گناه نیز همبستگی مثبت ($r=0/15$) و بین پرخاشگری پنهان با احساس گناه ($r=0/24$) و ترس از صمیمیت ($r=0/14$) همبستگی مثبت معناداری برقرار بود. در ادامه و در جدول ۳ جهت و شدت اثرات مستقیم و غیرمستقیم برای پیش‌بینی پرخاشگری پنهان و ترس از صمیمیت بر اساس بهزیستی روانشناختی و با نقش واسطه‌ای احساس گناه گزارش شده است.

جدول ۳. معناداری روابط و شدت و جهت متغیرها و مولفه‌های آن با حضور متغیر واسطه

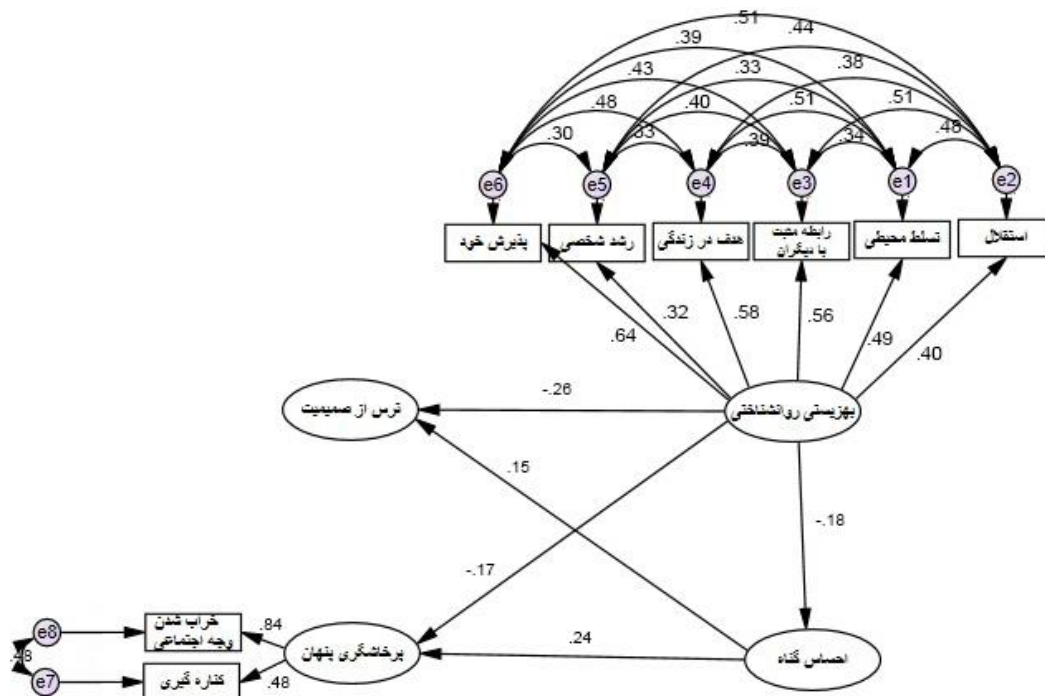
مسیر ارتباطی	اثرات غیراستاندارد	اثرات استاندارد	خطای استاندارد	مقدار T	معناداری مسیر
بهزیستی روانشناختی <-- احساس گناه	-۰/۱۴	-۰/۱۸	-۰/۰۶	۲/۲۵	۰/۰۲۶
بهزیستی روانشناختی <-- ترس از صمیمیت	-۰/۱۳	-۰/۲۶	-۰/۰۳	۳/۳۸	۰/۰۰۱
بهزیستی روانشناختی <-- پرخاشگری پنهان	-۰/۱۷	-۰/۱۷	-۰/۰۸	۲/۱۳	۰/۰۳۵
احساس گناه <-- ترس از صمیمیت	۰/۰۹	۰/۱۵	۰/۰۵	۱/۸۷	۰/۰۴۲
احساس گناه <-- پرخاشگری پنهان	۰/۳۴	۰/۲۴	۰/۱۱	۳/۱۱	۰/۰۰۲

نتایج مدل ضرایب مسیر نشان داد که بین بهزیستی روانشناختی با احساس گناه رابطه مستقیم منفی معناداری به دست آمد. همچنین بین بهزیستی روانشناختی با ترس از صمیمیت و پرخاشگری پنهان نیز رابطه مستقیم منفی معناداری وجود دارد. مسیر دیگر این مدل نشان داد که احساس گناه با ترس از صمیمیت و پرخاشگری پنهان اثر مستقیم مثبت معناداری دارد.

جدول ۴. شاخص‌های برازش مدل معادلات ساختاری

ردیف	معیارهای برازش مدل	نام اختصاری	مقدار	حد مطلوب	تفسیر
۱	نسبت کای دو به درجه آزادی	χ^2/df	۲/۶۳	< ۳	مطلوب
۲	شاخص نیکویی برازش	GFI	۰/۹۷	> ۰/۹۰	مطلوب
۳	شاخص نیکویی برازش تعدیل شده	AGFI	۰/۹۵	> ۰/۹۰	مطلوب
۴	شاخص برازش هنجار شده	NFI	۰/۹۶	> ۰/۹۰	مطلوب
۵	شاخص برازش تطبیقی	CFI	۰/۹۶	> ۰/۹۰	مطلوب
۶	ریشه میانگین مربعات خطای برآورد	RMSEA	۰/۰۷۲	< ۰/۰۸	مطلوب

با توجه به شاخص‌های برازش که در جدول فوق ارائه شده، مقدار کای دو نسبی محاسبه شده ۲/۶۳ است، وجود کای دو نسبی کوچکتر از ۳ مطلوب است؛ همچنین ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA) نیز می‌بایستی کمتر از ۰/۰۸ باشد که در مدل ارائه شده این مقدار برابر ۰/۰۷۲ است. میزان شاخص‌های نیکویی برازش GFI و AGFI و CFI و NFI نیز باید بیشتر از ۰/۹۰ به دست آید که در مدل تحت بررسی به ترتیب برابر ۰/۹۷، ۰/۹۵، ۰/۹۶ و ۰/۹۶ است؛ لذا با توجه به شاخص‌های برازش می‌توان مدعی شد که داده‌های جمع آوری شده به خوبی مدل مفهومی را مورد حمایت قرار داده و به بیانی دیگر می‌توان گفت مدل تحقیق از برازش مناسبی برخوردار است.

نمودار ۱ مدل برازش شده از ضرایب استاندارد

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش حاضر نشان داد، بهزیستی روانشناختی بر پرخاشگری پنهان ارتباطی و ترس از صمیمیت با میانجی‌گری احساس گناه تأثیر معناداری دارد؛ با توجه به میزان تأثیر می‌توان گفت تأثیر بهزیستی روانشناختی بر پرخاشگری پنهان ارتباطی و ترس از صمیمیت با میانجی‌گری احساس گناه معکوس است؛ به عبارت دیگر با افزایش بهزیستی روانشناختی پاسخگویان با میانجی‌گری احساس گناه، پرخاشگری پنهان ارتباطی و ترس از صمیمیت آنها کاهش می‌یابد. این یافته با نتایج پژوهش‌های نیلی و همکاران (۲۰۱۶)، وی و همکاران (۲۰۱۷) همسو است؛ در تبیین این نتیجه می‌توان گفت که، رفتارهای اجتنابی مرد در تعامل با شرم زن، به افزایش شرم خوشونتی منجر شود که به زن ایده را می‌دهد که هیچ کس عاشق او نیست زیرا او ناقص است. سپس زن برای تنبیه مردش، از کناره‌گیری عاطفی استفاده می‌کند؛ البته به نظر می‌رسد، این نتیجه می‌تواند در شرایطی اتفاق بیفتد که دل بستگی غالب زن از نوع دلبستگی اجتنابی باشد که در شرایط این چنینی به کناره‌گیری عاطفی دست بزند (حمیدی‌کیان و همکاران، ۱۴۰۰). آبرامز (۲۰۰۹) معتقد است که یک فرد هنگامی که فکر می‌کند دیگران درباره من چه حسی دارند شروع به فرافکنی بر دیگران می‌کند. به این معنا که یک زن یا مردی که در کنار دوستان و آشنایان احساس بدی دارد شروع به فرافکنی احساسات بد خود نسبت به همسرش می‌کند، همسری که در حال حضور نداشته و نمی‌تواند از خود دفاع کند. در کل به نظر می‌رسد زوجین دارای احساس شرم بالا از کناره‌گیری عاطفی و خراب کردن وجهه اجتماعی به صورت یک مکانیزم دفاعی استفاده می‌کنند. از سوی دیگر، احساس گناه باعث می‌شود عملکرد فرد در محیط با اضطراب و ترس همراه شود و او نمی‌تواند خود را با محیط‌های مختلف به خوبی سازگار کند (اگان وید و شرفان، ۲۰۱۱). به همین دلیل، از محیط‌گریزان می‌شود و به دلیل نشخوارهای فکری که دارد، ممکن است به تخریب وجهه اجتماعی همسر خود دست بزند.

یکی از عوامل تأثیر گذار بر نارضایتی زوجین ترس از صمیمیت است؛ ترس از صمیمیت، با محدودسازی ظرفیت و توان ارتباطی فرد، مخصوصاً در حوزه عواطف و احساسات، زمینه‌های نارضایتی زوجین را فراهم می‌سازد (ثلن و همکاران، ۲۰۱۰). ترس از صمیمیت باعث می‌شود که زوجین همواره نگران پویا شدن تعارض‌های عاطفی پیرامون صمیمیت باشند و نتوانند عواطف خود را ابراز کنند. ابراز عواطف، به عنوان عامل اصلی رشد صمیمیت (کاترین و تیمنمن، ۲۰۱۳) در رضایت یا نارضایتی زوجین است. در این خصوص گنگامی و مناسینی (۲۰۱۷) و هاوکینز و همکاران (۲۰۱۹) نیز به نتایج مشابهی دست یافتند. مطالعه احساس گناه یک بخش مهم و کارکردی از روان‌شناسی است و آن را به عنوان هیجان خودآگاه می‌شناسند. از دیدگاه روان‌شناسی، این هیجان خودآگاه در ارتباطات اجتماعی یافت می‌شود و از نگرانی در مورد دیگران، خود و رفتارهای انجام شده، افزایش می‌یابد و از آنجا که بخش عمده‌ای از هیجان‌های منفی که افراد تجربه می‌کنند ناشی از نشخوارهای فکری است که به دنبال تجارب منفی در ذهن آنها ایجاد می‌شود، می‌توان گفت مولفه، به‌شیراری با کاهش نشخوارگری افراد، منجر به کاهش هیجان‌های منفی در آنها می‌شود؛ در واقع بهزیستی روانشناختی همانند یک ضربه گیر در مقابل اثرات وقایع منفی عمل می‌کند (دورکین و همکاران، ۲۰۱۶). با توجه به میزان تأثیر می‌توان گفت تأثیر بهزیستی

روانشناختی بر پرخاشگری پنهان ارتباطی با میانجی‌گری احساس گناه معکوس می‌باشد، به عبارت دیگر با افزایش بهزیستی روانشناختی پاسخگویان با میانجی‌گری احساس گناه، پرخاشگری پنهان ارتباطی آنها کاهش می‌یابد. این یافته با نتیجه تحقیق برنارد و فراتراک (۲۰۱۶) که بیان کرد زنان لهستانی بهزیستی روانشناختی پایینی دارند همسو، ولی با نتیجه دیگر این تحقیق که گزارش کرد زنان سوئدی از بهزیستی روانشناختی بالاتری برخوردارند؛ باتوجه به اینکه تجربه زندگی زناشویی تاثیرات متفاوتی بر زنان و مردان دارد و در کل ازدواج برای سلامت روان مردان سودمندتر از زنان است (امبرسون، ۲۰۱۶).

در تبیین این نتیجه می‌توان گفت که زنان ممکن است در زندگی خانوادگی استرس بیشتری را به نسبت مردان تجربه کنند (برد، ۲۰۱۶)؛ همچنین، مطالعات اخیر اشاره به این دارد که تعارضات زناشویی می‌تواند منجر به کاهش سلامت جسمانی و روانی شود (چوی و مارکس، ۲۰۱۸)؛ بنابراین، اگر این موضوع درست باشد که زنان به کیفیت رابطه زناشویی حساستر می‌باشند، آنوقت، این امکان نیز وجود دارد که تعارضات زناشویی به گونه‌ای منفی بر زنان تاثیر گذارند. از این رو، منجر به کاهش بهزیستی روانشناختی در زنان گردد. همچنین به نظر می‌رسد در افراد با سبک‌های دلبستگی ناایمن جنبه تاریک در کنترل احساسات وجود دارد. خودتنظیمی مؤثر باید فرد را قادر سازد از خودآزایی‌های قابل پیش بینی مثل احساس گناه و شرمساری رهایی یابد. در فردی با میزان پایین متعادل سازی احساسات، تلاش‌های ناموفق در امتحان کردن کنترل احساسات، منابع خودتنظیمی و اجرایی را تهی می‌سازد و به عملکرد نامناسب شناختی، تحریک واکنش‌پذیری احساسی و پرخاشگری ارتباطی پنهان منجر می‌شود (گیلیوت و همکاران، ۲۰۱۷)؛ جونز و همکاران، ۲۰۱۸؛ گرشام و گالون، ۲۰۱۲). به نظر می‌رسد ترس از دست دادن محبت همسر بیشتر و این ترس باعث کاهش بیشتر کناره‌گیری عاطفی فرد از همسر خود می‌شود؛ افراد مضطرب در موقعیت‌های احساسی و نگران‌کننده یا تعارضات زناشویی هم از نظر احساسی و فیزیکی و هم عاطفی، پاسخ فاصله‌گیری، اجتناب ورزی و اضطراب بیشتری بروز می‌دهند (میکولینسر و شیور، ۲۰۱۷) و به نظر می‌رسد پنهان کردن خشم و عدم کناره‌گیری عاطفی که همسران در شرایط تنش‌زا دارند؛ به این دلیل باشد که نمی‌خواهند همسرشان آنها را ترک کند؛ این خشم در کنار خودسرزندی و احساس بی‌ارزشی و همچنین احساس گناه از اشتباهات، باعث می‌شود برای تخلیه هیجان خشم خود، راه تخریب کردن وجهه اجتماعی همسرشان را انتخاب کنند؛ اگر شرم و گناه همزمان برانگیخته شود، حس شرم می‌تواند در افکار و عقاید گناه آلود به خاک سپرده شده و حتی تا بعد از جبران مناسب توسط فرد پویا باقی بماند (حمیدی کیان و همکاران، ۱۴۰۰). همچنین شرم و گناه به این دلیل اغلب با هم احساس می‌شوند که در شرم تعارض درون خود در حالتی منفعل برانگیخته می‌شود و از سوی دیگران سرچشمه می‌گیرد. زمانی که خود در تجربه عاطفی یا عشق نافرجام، احساس مورد اغفال واقع شدن و طردشدگی نماید، حس می‌کند به دلیل طردشدن نابود شده و لذا حس غیرقابل کنترل بودن کرده و چون از طریق پرخاشگری مستقیم قادر به ابراز آن نیست، احساس ناتوانی می‌کند و این احساس باعث میشود دوباره احساس شرم و گناه را تجربه نماید لذا فرد در این چرخه منفی از رابطه و روابط عاطفی دیگر دچار اضطراب و افسردگی مضاعف می‌شود (تریسی و روبینز، ۲۰۱۶).

موازین اخلاقی

در این پژوهش موازین اخلاقی شامل اخذ رضایت آگاهانه، تضمین حریم خصوصی و رازداری رعایت شد. همچنین زمان تکمیل پرسشنامه‌ها ضمن تأکید به تکمیل تمامی سؤال‌ها، شرکت کنندگان در مورد خروج از پژوهش در هر زمان و ارائه اطلاعات فردی مختار بودند.

سپاسگزاری

از همکاری رئیس سازمان صدا و سیما و مدیران آن سازمان و همچنین تمامی شرکت کنندگان در پژوهش تشکر و قدردانی می‌شود.

مشارکت نویسندگان

این مقاله برگرفته از رساله دکتری نویسنده اول در رشته مشاوره بود که توسط معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن به تصویب رسیده و به هزینه شخصی انجام شده است. در تدوین این مقاله همه نویسندگان در طراحی، مفهوم‌سازی، روش‌شناسی، گردآوری داده‌ها، تحلیل آماری داده‌ها و نهایی سازی نقش داشتند.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان، این مقاله حامی مالی و تعارض منافع ندارد.

منابع

- انوشه‌ای، مریم، پورشهریاری، مه سیما، و ثنایی ذاکر، باقر (۱۳۸۵). بررسی رابطه بین ادراک دختران از الگوهای تربیتی والدینشان با احساس شرم و گناه در آنها. پژوهش‌های مشاور، ۷(۲۵)، ۷-۲۶.
- بیانی، علی اصغر، محمدکوچکی، عاشور، و بیانی، علی (۱۳۸۷). روایی و پایایی مقیاس بهزیستی روانشناختی ریف، مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی، ۱۴(۲): ۱۴۶-۱۵۱.
- پناهی، مریم، کاظمی جمارانی، شبنم، عنایت‌پور شهر بابکی، مهدیه، و رستمی، مهدی. (۱۳۹۶). بررسی اثربخشی آموزش زوج درمانی رفتاری تلفیقی بر کاهش ترس از صمیمیت و دلزدگی زناشویی. فصلنامه روانشناسی کاربردی، ۲(۴۲): ۱۵۶-۱۶۷.
- حسین آبادی، محمد. (۱۳۹۰). اثربخشی گروه درمانی وجودی انسان‌گرایانه بر میزان سلامت روان زندانیان و بررسی سهم عزت نفس و احساس شرم در بهبود سلامت روان. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه فردوسی مشهد.
- حمیدی کیان، پروانه، نیکنام، مژگان، و جهانگیر، پانته‌آ. (۱۴۰۰). پیش بینی پرخاشگری پنهان زناشویی و ترس از صمیمیت براساس خودشفقت ورزی با نقش میانجیگری احساس گناه در افراد متأهل. فصلنامه خانواده‌درمانی کاربردی، ۲(۱پیاپی ۵): ۶۵-۹۰.

خزاعی، سمانه، نوابی نژاد، شکوه. فرزاد، ولی الله، و زهراکار، کیانوش (۱۳۹۷). رابطه سبک‌های دلبستگی و پرخاشگری ارتباطی پنهان: با واسطه گری احساس شرم و گناه. روانشناسی تحولی: روانشناسان ایرانی، ۱۴(۵۴): ۷۴-۸۹

رجبی، غلامرضا، حیات بخش، لیدا، و تقی پور، منوچهر (۱۳۹۴). الگوی ساختاری رابطه مهارت مندی هیجانی، صمیمیت، رضایت و سازگاری زناشویی. فصلنامه مشاوره و روان درمانی خانواده. ۱۵(۱): ۶۸-۹۲.
زارع پور، مریم، و آسوده، محمدحسین (۱۳۹۰). سلامت روان زوجین: نقش ابعاد صمیمیت زناشویی و الگوهای ارتباطی. مجموعه مقالات دومین همایش ملی روانشناسی و روانشناسی خانواده. مردودشت: دانشگاه آزاد اسلامی واحد مردودشت.

زارع، حسین، غباری بناب، باقر، شمس نطنزی، علیرضا. و صادق‌خانی، اسدالله. (۱۳۹۲). رابطه بین سبک‌های دلبستگی و بخشش با رضایت زناشویی زوجها، فصلنامه مشاوره و روان‌درمانی خانواده دانشگاه کردستان، ۴۳(۱): ۲۲-۸.

زارعی، سلمان، فرح‌بخش، کیومرث، و اسماعیلی، معصومه. (۱۳۹۰). تعیین سهم خودمتمایزسازی، اعتماد، شرم و گناه در پیش‌بینی سازگاری زناشویی، دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی، ۳(۴۵): ۵۱-۶۴.
فلاح‌زاده، هاجر، ثنایی ذاکر، باقر، و فرزاد، ولی اله. (۱۳۹۱). بررسی اثربخشی زوج درمانی هیجان محور و زوج درمانی سیستمی تلفیقی بر کاهش اضطراب صمیمیت زوجین. فصلنامه خانواده پژوهی، ۸(۲): ۴۶۶-۴۸۴.

کاظمی، سپیده، بیرامی، منصور، و موحدی، یزدان (۱۳۹۴). مقایسه بهزیستی روان شناختی والدین کودکان قلدر خشمگین با بهزیستی روان شناختی والدین کودکان قربانی قلدری و کودکان عادی شهر تبریز. نشریه پژوهش توانبخشی در پرستاری. ۱(۳): ۶۵-۷۵.

نظری، فرحناز، اعتمادی، عذرا، و عابدی، احمد (۱۳۹۸). اثربخشی غنی سازی روابط زوجین به شیوه اولسون بر صمیمیت زناشویی زوجین. مجله تحقیقات علوم رفتاری. ۱۷(۳): ۴۴۸-۴۵۶.
واعظی، مریم، خانبانی، مهدی، توکلی، ماهگل، و خامی، مریم (۱۳۹۲). تأثیر عشق ورزی در رضایت مندی زندگی زناشویی. مجله خانواده و پژوهش. ۲(۴): ۱۳۳-۱۵۰.

References

- Abrams, J. (2009). What's Reality Got to Do with It? Projective Processes in Adult Intimate Relationships. *Psychoanalytic Social Work*, 16(2): 126-138.
- Amberson, D. A. (2016). *Enhancing intimacy in marriage: A Clinician's Guide*. New York: Brunner-Routledge.
- Anoushehai, M., Pourshahriari, M., & Sanai Zaker, B. (2006). Examining the relationship between girls' perceptions of their parents' educational models and feelings of shame and guilt in them. *Consultant Research*, 7(25), 7-26. (In Persian)
- Bagarozzi, D.A. (2013). *Enhancing Intimacy in Marriage: A clinician Guide*. New York: Routledge
- Balci, K., & Salah, A. A. (2015). Automatic analysis and identification of verbal aggression and abusive behaviors For online social games. *Computers In Human Behavior*, 53, 517-526.
- Bayani, A. A., Mohammad Kochaki, A., & Bayani, A. (2008). Validity and reliability of Riff psychological well-being scale, *Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*. 14(2): 151-146. (In Persian)

- Beaird, M. (2013). How to Nurture Your Emotional Connection. Alabama Counseling and Consulting Center in Huntsville.
- Benjamin, A. J. (2016). Aggression. In H. S. Friedman, Encyclopedia of Mental Health (pp.33-39). New York: Academic Press.
- Bernhardt, E., & Fraczak, E. (2016), Family status and subjective well-being: Comparing Poland and Sweden, Cultural dimensional of demographic behavior in industrialized societies, IUSSP.1-26.
- Besser, A., & Priel, B. (2006). Models of attachment, confirmation of positive affective expectations, and satisfaction with vacation activities: A pre-post panel design study of leisure. *Personality and Individual Differences*, 41(6), 1055-1065.
- Carroll, J. S., Nelson, D. A., Yorgason, J. B., Harper, J. M. Ashton, R. H., & Jensen, A. C. (2010). Relational aggression in marriage. *Aggressive Behavior*, 36(5), 315-329.
- Choi, H. & Marks, N. F. (2018), Marital conflict, depressive symptoms, and functional impairment, *Journal of Marriage and the Family*, 70(2), 377-390.
- Clifford, C. E. (2013). Attachment and Covert Relational Aggression in Marriage with Shame as a Potential Moderating Variable: A Two Wave Panel Study.
- Conroy, A.A.; McGrath, N.; Van Rooyen, H.; Hosegood, V.; Johnson M.O.; Fritz, K. (2016). Power and the association with relationship quality in South African couples: Implications for HIV/AIDS interventions. *Social Science & Medicine*, 153: pp. 1-11.
- Cramer, H; Ward, L; Saper, R; Fishbein, D; Dobos, G; Lauche, R(2015). The Safety of Yoga: A Systematic Review and Meta-Analysis of Randomized Controlled Trials. *Am J Epidemiol*. 2015 Aug 15;182(4):281-93. doi: 10.1093/aje/kwv071. Epub 2015 Jun 26.
- Curtis, D. S., Epstein, N. B., & Wheeler, B. (2015). Relationship Satisfaction Mediates the Link Between Partner Aggression and Relationship Dissolution The Importance of Considering Severity. *Journal of Interpersonal Violence*, 32 (8), 1187-1208.
- Descutner, C. J., Thelen, M. H. (1991). Development and validation of a fear-of-intimacy scale. *Psychological Assessment: A Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 3, 218-225.
- Egan, S. J., Wade, T. D., & Shafran, R. (2011). Perfectionism as a transdiagnostic process: A clinical review. *Clinical psychology review*, 31(2): 203-212.
- Fallahzadeh, H., Sanai Zaker, B., & Farzad, V. (2012). Investigating the effectiveness of emotion-oriented couple therapy and integrated systemic couple therapy on reducing couples' intimacy anxiety. *Family Studies Quarterly*, 8(2): 466-484. (In Persian)
- Ferguson, T. J., & Eyre, H. L. (2001). Reconciling interpersonal versus appraisal views of guilt: Roles of inductive strategies and projected responsibility in prolonging guilty feelings. Manuscript under review.
- Ferreira, L.C.; Narciso, I.; Nova, R. (2013). Authenticity, work and change: a qualitative study on couple intimacy. *Families Relationships and Societies*, 2 & 3(16): pp. 339-354
- Frankel, L. A., Umemura, T., Jacobvitz, D., & Hazen, N. (2015). Marital conflict and parental responses to infant negative emotions: relations with toddler emotional regulation. *Infant Behavior and Development*, 40, 73-83.
- Gaia, A. (2012). Understanding emotional intimacy: A review of conceptualization, assessment and the role of gender. *International Social Science Review*, 77(3), 151-170.
- Gailliot, M. T., Baumeister, R. F., DeWall, C. N., Maner, J. K., Plant, E. A., Tice, D. M., & Schmeichel, B. J. (2017). Self-control relies on glucose as a limited energy source: willpower is more than a metaphor. *Journal of Personality and Social Psychology*, 92(2), 325.

- Galla, B.M., & Duckworth, A.L. (2015). More than resisting temptation: Beneficial habits mediate the relationship between self-control and positive life outcomes. *Journal of Personality and Social Psychology*, 109(2), 418-434.
- Gangemi A, Mancini F. (2017). Obsessive Patients and Deontological Guilt: A Review. *Psychopathol Rev.* 4(2):155-68.
- Gresham, D., & Gullone, E. (2012). Emotion regulation strategy use in children and adolescents: The explanatory roles of personality and attachment. *Personality and Individual Differences*, 52, 616-621.
- Hamidikian, P., Niknam, M., & Jahangir, P. (2021). Predicting covert marital aggression and fear of intimacy based on self-compassion with the mediating role of guilt in married people. *Applied Family Therapy Quarterly*, 2(1): 65-90. (In Persian)
- Harper, J. M. (2011). Regulating and Coping With Shame. In R. Trnka, K. Balcar, & M. Kuška, *Reconstructing Emotional Spaces: From Experience to Regulation* (pp. 189-206). Prague: University of Prague Press.
- Hawkins L, Centifanti LCM, Holman N, Taylor P. (2019). Parental Adjustment following Pediatric Burn Injury: The Role of Guilt, Shame, and Self-Compassion. *J Pediatr Psychol.* 44(2):229-37.
- Heller, P. & Wood, B. (2018). The of process of intimac. *Journal Marital and FamilyTherapy*, 24: 273-291.
- Hossein Abadi, M. (2011). The effectiveness of humanistic existential therapy group on the mental health of prisoners and the study of the contribution of self-esteem and feeling of shame in improving mental health. Master's thesis. Faculty of Psychology and Educational Sciences, Ferdowsi University of Mashhad. (In Persian)
- Johns, M., Inzlicht, M., & Schmader, T. (2018). Stereotype threat and executive resource depletion: examining the influence of emotion regulation. *Journal of Experimental Psychology: General*, 137(4), 691.
- Jong, C. (2005). Shame and guilt among Asian Americans. Unpublished doctoral dissertation, Department of Psychology, Argosy University, Honolulu, Hawaii.
- Kathryn, D., Timmerman, L. (2013). Accomplishing romantic relationship. In: Greene JO, Burleson BR. (editors). *Handbook of communication and social interaction skills Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates*, 685-90.
- Kazemi, S., Beyrami, M., & Movahedi, Y. (2015). Comparing the psychological well-being of parents of angry bully children with the psychological well-being of parents of bully-victim children and normal children in Tabriz city. *Journal of rehabilitation research in nursing*. 1(3), 65-75. (In Persian)
- Khazaei, S., Navabinejad, Sh. Farzad, V., & Zahrakar, K. (2019). The relationship between attachment styles and covert communicative aggression: Mediated by feelings of shame and guilt. *Evolutionary Psychology: Iranian Psychologists*, 14(54): 74-89. (In Persian)
- Leary, M. R., Tate, E. B., Adams, C. E., Allen, A. B., & Hancock, J. (2017). Self-compassion and reactions to unpleasant self-relevant events: The implications of treating oneself kindly. *Journal of Personality and Social Psychology*, 92, 887- 904.
- Madanian, L.; Syed Mansor, S.M.Sh.; Bin Omar, A.H. (2012). Marital satisfaction of Iranian female students in Malaysia: a qualitative study. In: 3rd World Conference on Psychology, Counselling and Guidance (WCPCG).
- Meng, K. N. (2013). Couple Implicit Rules for Facilitating Disclosure and Relationship Quality with Romantic Relational Aggression as a Mediator. Retrieved March 23, 2013 from <http://scholarsarchive.byu.edu/etd>.

- Mikulincer, M., & Shaver, P. R. (2017). Contributions of attachment theory and research to motivation science. In J. Shah & W. Gardner (eds.), *Handbook of motivation science*. New York: Guilford Press.
- Monteoliva, A. (2012). Differences between men and women with a dismissing attachment style regarding their attitudes and behavior in romantic relationships. *International Journal of Psychology*, 47(5), 335-345.
- Neely M, Schallert D, Mohammed S, Roberts R, Chen Y. (2016). Self-kindness when facing stress: The role of self-compassion, goal regulation, and support in college students' well-being. *Motivation and Emotion*. 33(1):88-97.
- Nelson D. A., & Carroll, J. S. (2006). *Couples Relational Aggression and Victimization Scale (CRAS)*. Provo, UT: RELATE Institute.
- Pagnini F, Phillips D, Bosma CM, Reece A, Langer E. Mindfulness, physical impairment and psychological well-being in people with amyotrophic lateral sclerosis. *Psychology Health*. 2015;30(5):503-17.
- Panahi, M., Kazemi Jamarani, Sh., Enayatpour Shahr Babaki, M., & Rostami, M. (2017). Investigating the effectiveness of combined behavioral couple therapy training on reducing fear of intimacy and marital boredom. *Quarterly Journal of Applied Psychology*, 2(42): 156-167. (In Persian)
- Parade, S. H., Leerkes, E. M. (2011). Marital Aggression Predicts Infant Orienting Toward Mother At Six Months. *Infant Behavior and Development*, 34(2), 235-238.
- Prager, K.J. (2009). *Encyclopedia of Human Relationships*. Thousand Oaks: SAGE Publications.
- Rajabi, G., Hayat Bakhsh, L., & Taghipour, M. (2015). The structural model of the relationship between emotional skill, intimacy, satisfaction and marital adjustment. *Quarterly Journal of Family Counseling and Psychotherapy*. 5(1): 68-92. (In Persian)
- Reis, H.T.; Franks, P. (2015). The role of intimacy and social support in health outcomes: Two processes or one? *Personal Relationships*, 1: pp. 185-197.
- Renshaw, K. D., Blais, R. K., & Smith, T. W. (2010). Components of negative affectivity and marital satisfaction: The importance of actor and partner anger. *Journal of Research in Personality*, 44(3), 328-334.
- Renshaw, K. D., Blais, R. K., & Smith, T. W. (2010). Components of negative affectivity and marital satisfaction: The importance of actor and partner anger. *Journal of Research in Personality*, 44(3), 328-334.
- Rhodes, T.; Cusick, L. (2012). Love and intimacy in relationship risk management: HIV positive people and their sexual partners. *Sociology of Health & Illness*, 22(1): pp. 1-26.
- Roepke, A. M. & Seligman, M. E. P. (2015). Doors opening: A mechanism for growth after adversity. *Journal of Positive Psychology*, 10(2), 107-115.
- Rosen-Grandon, J.R; Myhers, J.E; Hattie, J.A. (2010). The relationship between marital characteristics, marital interaction processes and marital satisfaction. *Journal of Counseling & Development*, 2(1), 58-68.
- Ryff, C. D., & Singer, B. (1998). The contours of positive human health. *Psychological Inquiry*, 9, 1-28.
- Ryff, C.D., & Singer, B.H., (2006). Best News Yet on the Six-factor Model of Well-being, *Social Science Research*, 35: 1103-1119.
- Ryff, C.D.; Singer, B.H. (2013). *Handbook of affective sciences*, Goldsmith, Scherer & Goldsmith, H.H. (Eds.) In R.J. Davidson, K.R, New York: Oxford University Press.
- Seligman, M. (2015). Chris Peterson's unfinished masterwork: The real mental illnesses. *Journal of Positive Psychology*, 10(1), 3-6.

- Seligman, M.E.P. (2011). *Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-Being*. New York: Free Press
- Semenyna, S. W., & Vasey, P. L. (2015). Victimization Due to Bullying and Physical Aggression. In *Samoan Men and Women. Personality and Individual Differences*, 87, 85-89.
- Tangeney, J. P., Wagner, P. E. & Gramazow, R. (1989) *The Test of Self-Conscious Affect (TOSCA)*. George Mason University, Fairfax, VA.
- Tangney, J. P., & Dearing, R. I. (2002). *Shame & guilt*. The Guilford Press: New York, London.
- Thelen, M. H., Vander Wal, J. S., Thomas, A. M., & Harmon, R. (2015). Fear of intimacy among dating couples. *Behavior modification*, 24(2), 223-240. [DOI:10.1177/0145445500 242004] [PMid:10804681].
- Tracy, J. L., & Robins, R. W. (2016). Appraisal antecedents of shame and guilt: Support for a theoretical model. *Personality and Social Psychology*
- Vaezi, M., Khanbani, M., Tavakoli, M., & Khami, M. (2013). The effect of making love on marital life satisfaction. *Family and research magazine*. 2(4): 133-150. (In Persian)
- Wei M, Liao KY, Ku TY, Shaffer PA. (2017). Attachment, self-compassion, empathy, and subjective wellbeing among college students and community adults. *J Pers*, 79(1):191-221.
- Zare, H., Ghojari Bonab, B., Shams Natanzi, A., & Sadeghkhan, A. (2013). The relationship between attachment styles and forgiveness with couples' marital satisfaction. *Kurdistan University Family Psychotherapy and Counseling Quarterly*, 43(1): 8-22. (In Persian)
- Zarei, S., Farahbakhsh, K., & Esmaili, M. (2011). Determining the contribution of self-differentiation, trust, shame, and guilt in predicting marital adjustment, *Knowledge and Research in Applied Psychology*, 3(45): 51-64. (In Persian)
- Zarepour, M., & Asoudeh, M. H. (2011). Mental health of couples: the role of dimensions of marital intimacy and communication patterns. *Proceedings of the Second National Conference on Family Psychology*. Marvdasht: Islamic Azad University, Marvdasht branch. (In Persian)

پرسشنامه ترس از صمیمیت

عبارات	اصلاً اینطور نیستم	کمی اینطور هستم	هستم	در حد متوسط این طور	تا حد زیادی این طور هستم	کاملاً اینطور هستم	ردیف
۱ نمی‌توانم راحت و آسوده چیزهایی را که در گذشته داشته‌ام و از آنها خجالت می‌کشم به "....." بگویم.	۱	۲	۳	۴	۵		
۲ نمی‌توانم راحت و آسوده چیزهایی را که مرا عمیقاً آزاده کرده‌اند با "....." در میان بگذارم.	۱	۲	۳	۴	۵		
۳ در ابراز احساسات واقعی خود به "....." راحت خواهم بود.	۱	۲	۳	۴	۵		
۴ وقتی "....." ناراحت باشد، می‌ترسم از او دلجویی کنم.	۱	۲	۳	۴	۵		

۵	۴	۳	۲	۱	می ترسم که احساسات درونی خودم را با "....." در میان بگذارم.	۵
۵	۴	۳	۲	۱	به راحتی به "....." خواهم گفت که چقدر برایم مهم است.	۶
۵	۴	۳	۲	۱	با بودن در کنار "....."، احساس همبستگی کامل به من دست خواهد داد.	۷
۵	۴	۳	۲	۱	به راحتی در مورد مسائل مهم با "....." به بحث خواهم پرداخت.	۸
۵	۴	۳	۲	۱	تا حدی از این که تعهد دراز مدت نسبت به "....." داشته باشم، نگران خواهم بود.	۹
۵	۴	۳	۲	۱	تجربه‌های تلخ و شیرینم را به راحتی با "....." در میان خواهم گذاشت.	۱۰
۵	۴	۳	۲	۱	فکر می‌کنم در ابراز احساسات عمیق عاطفی خودم به "....." دستپاچه شوم.	۱۱
۵	۴	۳	۲	۱	بیان نظرات شخصی به "....." برایم دشوار خواهد بود.	۱۲
۵	۴	۳	۲	۱	در ابراز احساسات عمیق عاطفی خودم به "....." دستپاچه می‌شوم.	۱۳
۵	۴	۳	۲	۱	از این که ویژگی‌های نامطلوبم را با "....." در میان بگذارم نگران نخواهم شد.	۱۴
۵	۴	۳	۲	۱	اگر بخوام روابط خود را با "....." نزدیک کنم، می‌ترسم صدمه ببینم.	۱۵
۵	۴	۳	۲	۱	به راحتی می‌توانم مسائل بسیار شخصی و خصوصی ام را توی دلم نگه دارم.	۱۶
۵	۴	۳	۲	۱	از این که بدون آمادگی قبلی با "....." روبرو شوم، دستپاچه و مضطرب نخواهم شد.	۱۷
۵	۴	۳	۲	۱	به راحتی چیزهایی را که برای دیگران بازگو نمی‌کنم، به "....." خواهم گفتم.	۱۸
۵	۴	۳	۲	۱	عمیق‌ترین افکار و احساساتم را راحت با "....." در میان خواهم گذاشت.	۱۹
۵	۴	۳	۲	۱	اگر "....." بخواهد در مورد مسائل بسیار خصوصی با من صحبت کند، فکر می‌کنم خیلی راحت نباشم.	۲۰
۵	۴	۳	۲	۱	معایب و نقاط ضعف خودم را به راحتی با "....." در میان خواهم گذاشت.	۲۱
۵	۴	۳	۲	۱	از این که پیوند عاطفی نزدیک بین ما برقرار شود احساس خوبی خواهم داشت.	۲۲
۵	۴	۳	۲	۱	می‌ترسم افکار خصوصی ام را با "....." در میان بگذارم.	۲۳
۵	۴	۳	۲	۱	نگرانم که نکند رابطه نزدیک و صمیمی ام با "....." همیشگی نباشد.	۲۴
۵	۴	۳	۲	۱	به راحتی خواسته‌هایم را با "....." در میان خواهم گذاشت.	۲۵
۵	۴	۳	۲	۱	نگرانم که نکند "....." بیش از من روی رابطه دوستیمان سرمایه‌گذاری کند.	۲۶
۵	۴	۳	۲	۱	در داشتن ارتباطی صادقانه و آزاد با "....."، راحت خواهم بود.	۲۷

۷۲۱ پیش بینی ترس از صمیمیت و پرخاشگری پنهان براساس...					حمیدی کیان و همکاران					خانواده درمانی کاربردی				
۲۸	۱	۲	۳	۴	۵	گاهی اوقات حوصله شنیدن مشکلات شخصی "....." را ندارم.	۱	۲	۳	۴	۵			
۲۹	۱	۲	۳	۴	۵	از این که در کنار "....." کاملاً خودم باشم، راحت خواهم بود.	۱	۲	۳	۴	۵			
۳۰	۱	۲	۳	۴	۵	از این که باهم باشیم و درباره اهداف شخصیمان صحبت کنیم، احساس خوبی خواهم داشت.	۱	۲	۳	۴	۵			
۳۱	۱	۲	۳	۴	۵	از فرصت‌های پیش آمده برای برقراری روابط صمیمی اجتناب کرده ام.	۱	۲	۳	۴	۵			
۳۲	۱	۲	۳	۴	۵	در روابطی که در گذشته داشته ام، احساسات خودم را پنهان کرده ام.	۱	۲	۳	۴	۵			
۳۳	۱	۲	۳	۴	۵	بعضی‌ها فکر می‌کنند که من از نزدیک شدن به آنها نگرانم.	۱	۲	۳	۴	۵			
۳۴	۱	۲	۳	۴	۵	بعضی‌ها فکر می‌کنند کسی نمی‌تواند به راحتی مرا بشناسد.	۱	۲	۳	۴	۵			
۳۵	۱	۲	۳	۴	۵	در روابط گذشته، کارهایی کرده ام که مانع از نزدیک شدن من به دیگران شوند.	۱	۲	۳	۴	۵			

پرسشنامه عاطفه خودآگاه

(۱) با یک دوست خود قرار ملاقات داشتید، در ساعت ملاقات متوجه می‌شوید که ملاقات با او را فراموش کرده اید.

۵	۴	۳	۲	۱	الف) پیش خود فکر می‌کنید که بی توجه و بی ملاحظه هستید.
۵	۴	۳	۲	۱	ب) فکر می‌کنید که باید در اولین فرصت جبران کنم.

(۲) در محل کار خود چیزی را می‌شکنید و سپس آن را پنهان می‌کنید.

۵	۴	۳	۲	۱	الف) با خود فکر می‌کنید " این موضوع مرا مضرب می‌کند"، لذا باید خودم آن را درست کنم یا بدهم آن را درست کنید.
۵	۴	۳	۲	۱	ب) به استعفا دادن از آن کار فکر می‌کنید.

(۳) یک روز که با دوستان و همسرش بیرون می‌روید، احساس می‌کنید به طور بارزی شیرین زبان و بذله گو شده اید، طوری که همسر بهترین دوستان از همراهی شما لذت زیادی می‌برد.

۵	۴	۳	۲	۱	الف) پیش خود فکر می‌کنید " بهتر است به احساس بهترین دوستم توجه بیشتری داشته باشم.
۵	۴	۳	۲	۱	ب) احتمالاً تا مدت زیادی از نگاه کردن در چشم دوستان اجتناب می‌ورزید.

(۴) هنگام کار، برنامه ریزی را تا آخرین لحظه عقب می‌اندازید طوری که برنامه بد از آب در می‌آید.

۵	۴	۳	۲	۱	الف) احساس می‌کنید آدم شایسته‌ای نیستید.
۵	۴	۳	۲	۱	ب) فکر می‌کنید حق این است که برای سوء مدیریت پروژه سرزنش شوید.

(۵) در محل کار خود مرتکب اشتباهی می‌شوید، ولی متوجه می‌شوید تقصیر آن به گردن همکاران افتاده است.

۵	۴	۳	۲	۱	الف) سکوت می‌کنید و از روبرو شدن با همکاران اجتناب می‌کنید.
۵	۴	۳	۲	۱	ب) احساس ناخرسندی می‌کنید و مایلید وضعیت تصحیح شود.

(۶) یک تماس تلفنی سخت را چند روز به تاخیر می‌اندازید. در آخرین لحظه تماس می‌گیرید و می‌توانید مکالمه را طوری برگزار کنید که همه چیز به خوبی تمام شود.

۵	۴	۳	۲	۱	الف) از به تعویق افتادن تماس متاسف هستید.
۵	۴	۳	۲	۱	ب) احساس یک آدم مطیع را پیدا می‌کند.

(۷) در حال بازی و بدون قصد، توپی را پرتاب می‌کنید و توپ به صورت دوستان می‌خورد.

۵	۴	۳	۲	۱	الف) از این که نمی‌توانید یک توپ را درست پرتاب کنید، احساس ضعف می‌کنید.
۵	۴	۳	۲	۱	ب) عذرخواهی می‌کنید تا به دوستان احساس بهتری بدهید.

(۸) تازگی با کمک اعضای خانواده از خانواده جدا شده اید. چند بار نیاز پیدا کرده اید از آن‌ها پول قرض کنید، ولی آن پول را زود پس دادید.

۵	۴	۳	۲	۱	الف) احساس ناپختگی و عدم بلوغ می‌کنید.
---	---	---	---	---	--

۵	۴	۳	۲	۱	(ب) در اسرع وقت این لطف آن‌ها را جبران می‌کنید.
۵	۴	۳	۲	۱	(۹) در حال رانندگی به یک حیوان کوچک می‌زنید.
۵	۴	۳	۲	۱	(الف) پیش خود فکر می‌کنید "من آدم خیلی بدی هستم".
۵	۴	۳	۲	۱	(ب) از این که هنگام رانندگی هشیارتر نبودید، احساس بدی می‌کنید.
۵	۴	۳	۲	۱	(۱۰) از جلسه امتحان با این فکر بیرون می‌آیید که امتحان را عالی داده‌اید. بعداً متوجه می‌شوید که امتحان را خراب کرده‌اید.
۵	۴	۳	۲	۱	(الف) پیش خود فکر می‌کنید، "باید بیشتر درس می‌خواندم".
۵	۴	۳	۲	۱	(ب) احساس حماقت می‌کنید.
۵	۴	۳	۲	۱	(۱۱) با گروهی از همکارانتان روی طرحی به سختی کار کرده‌اید، چون طرح خیلی موفقیت آمیز بوده است، رئیس شخص شما را برای دریافت پاداش انتخاب می‌کند.
۵	۴	۳	۲	۱	(الف) احساس می‌کنید از همکارانتان جدا افتاده‌اید.
۵	۴	۳	۲	۱	(ب) احساس می‌کنید درست نیست پاداش را قبول کنید.
۵	۴	۳	۲	۱	(۱۲) هنگامی با گروهی از دوستانتان بیرون رفته‌اید، یکی از دوستان را که در جمع حضور ندارد مسخره می‌کنید.
۵	۴	۳	۲	۱	(الف) از این کار خود احساس حقیر بودن می‌کنید.
۵	۴	۳	۲	۱	(ب) عذر خواهی می‌کنید و درباره نکات مثبت آن شخص صحبت می‌کنید.
۵	۴	۳	۲	۱	(۱۳) در پروژه کاری خود مرتکب اشتباه بزرگی می‌شوید، افرادی که روی شما حساب می‌کردند و رئیس‌تان از شما انتقاد می‌کنند.
۵	۴	۳	۲	۱	(الف) از این کار خود احساس حقیر بودن می‌کنید.
۵	۴	۳	۲	۱	(ب) فکر می‌کنید، حق شماست که بازخواست شوید.
۵	۴	۳	۲	۱	(۱۴) برای کمک به مسابقات المپیک کودکان معلول داوطلب می‌شوید. این کار برایتان وقت گیر و کسالت آور از آب در می‌آید. به طور جدی به فکر انصراف می‌افتید، اما متوجه می‌شوید که کودکان از کار شما خیلی خوشحالند.
۵	۴	۳	۲	۱	(الف) احساس غرور و تنبلی می‌کنید.
۵	۴	۳	۲	۱	(ب) پیش خود فکر می‌کنید، باید به کودکان معلول بیشتر توجه کنید.
۵	۴	۳	۲	۱	(۱۵) هنگامی که دوستان به مسافرت رفته است از پرنده مورد علاقه او مراقبت می‌کنید، اما پرنده فرار می‌کند.
۵	۴	۳	۲	۱	(الف) احساس می‌کنید آدم غیر مسؤول و ناتوانی هستید.
۵	۴	۳	۲	۱	(ب) عهد می‌کنید که دفعه بعد بیشتر مراقب باشید.
۵	۴	۳	۲	۱	(۱۶) به صورت میهمان به خانه جدید همکاران می‌روید و روی فرش نو و کرم رنگ او شربت آلبالو می‌ریزید، اما احساس می‌کنید کسی متوجه آن نشده است.
۵	۴	۳	۲	۱	(الف) بعد از میهمانی تا دیر وقت می‌مانید تا برای تمیز کردن فرش کمک کنید.
۵	۴	۳	۲	۱	(ب) آرزو می‌کنید کاش به جای میهمانی به جای دیگری رفته بودید.

پرسشنامه پرخاشگری ارتباطی پنهان

عبارات	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۱. زمانی که همسر از دست من عصبانی است، به من بی توجهی می‌کند.	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۲. زمانی که همسر از دست من عصبانی است، از عشق ورزی و رابطه جنسی با من خودداری می‌کند.	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷

۷۲۳ پیش بینی تریس از صمیمیت و پرخاشگری پنهان براساس...		حمیدی کیان و همکاران					خانواده درمانی کاربردی	
۳	همسر من برای اینکه من را مجبور به انجام کاری کند، تهدید می‌کند که در صورت عدم انجام آن کار، مرا ترک می‌کند.	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۴	زمانی که همسر من از دست من عصبانی است، به من توجه نمی‌کند.	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۵	زمانی که احساسات همسر را جریحه دار می‌کنم، او سکوت می‌کند و با من صحبت نمی‌کند.	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۶	تا زمانی که من خود را تسلیم خواسته‌های همسر نکنم، او مرا عمداً نادیده می‌گیرد.	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۷	همسر اطلاعات خصوصی مربوط به مرا با دیگران در میان می‌گذارد و نگرش آنها را نسبت به من تغییر می‌دهد.	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۸	همسر با رفتارش باعث می‌شود که دیگران به او توجه کنند و این مسئله مرا آشفته می‌سازد.	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۹	همسر تلاش می‌کند از طریق درمیان گذاشتن اطلاعات منفی من با دیگران، به محبوبیتم آسیب برساند.	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۱۰	همسر تلاش می‌کند، مرا در نزد دیگران شرمند کند و احمق جلوه دهد.	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۱۱	همسر برای تحقیر کردن من، اطلاعات منفی که درباره من دارد را منتشر می‌کند.	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷

۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۲
						همسر زمانی که از من چیزی می‌خواهد که مایل به انجام آن نیستم، مرا تهدید می‌کند که در صورت مخالفت با او، اطلاعات منفی که از من دارد را به دیگران می‌گوید.	

Hidden marital aggression, fear of intimacy, psychological well-being, guilt

Parvaneh. Hamidikian¹, *Mojgan. Niknam**² & Pantea. Jahangir³

Abstract

Aim: The aim of this study was to predict latent marital aggression and fear of intimacy based on psychological well-being with the mediating role of guilt in women. **Method:** The method of the present study was applied in terms of purpose and descriptive information collection was correlated with the method. In studies that aim to test a specific model of prediction between variables, the structural equation model is used. The statistical population of the present study included all married couples working in the Radio and Television of the Islamic Republic of Iran in Tehran. In this study, multi-stage random sampling method was used and 150 married women were randomly selected as a sample and used the Reef (1989) Psychological Well-Being Scale, Fear of Deskatner and Tellen Intimacy (1991), Nelson Hidden Communication Aggression, and Carroll (2006) and Tangey, Wagner, and Gomez (1989) responded to conscious consciousness. Pearson correlation coefficient and path analysis were used for analysis. **Results:** The results of data analysis showed that psychological well-being mediated on latent communication aggression ($\beta = -0.17$, $P = 0.035$) and fear of intimacy ($\beta = -0.26$, $P = 0.001$). Feelings of guilt ($\beta = -0.18$, $P = 0.026$) have a significant effect; Also, guilt has a significant direct effect on latent communication aggression ($\beta = 0.24$, $P = 0.002$) and fear of intimacy ($\beta = 0.15$, $P = 0.042$). **Conclusion:** According to the results, guilt can play a mediating role between psychological well-being and latent aggression and fear of intimacy in married women.

Keywords: *Hidden marital aggression, fear of intimacy, psychological well-being, guilt.*

-
1. PhD Student in Counseling, Roudehen Branch, Islamic Azad University, Roudehen, Iran
 2. ***Corresponding author:** Assistant Professor, Department of Counseling, Roudehen Branch, Islamic Azad University, Roudehen, Ira
Email: mojghannimnam@gmail.com
 3. Assistant Professor, Department of Counseling, Roudehen Branch, Islamic Azad University, Roudehen, Iran